

РОМАНОВІ БЕРЕСТУ – 50

9 травня 2007 р. виповнюється 50 років з дня народження історика, археолога, доцента кафедри археології та історії стародавнього світу Львівського національного університету імені Івана Франка Романа Ярославовича Береста.

Берест Роман Ярославович народився 9 травня 1957 р. в м. Радехів Львівської обл. У 1964 р. родина переїхала на постійне місце проживання у с. Стрілки Перемишлянського р-ну. У 1974 р. він закінчив Бібрську середню школу. Після закінчення школи працював у місцевому колективному господарстві. З 1975 по 1977 рр. проходив військову службу у спеціальному військовому формуванні Уральського військового округу. Займав посади: командира відділення, старшини роти. Після демобілізації повернувся на роботу у місцеве господарство. Здобув з відзнакою вищу сільськогосподарську освіту. Працював на різних керівних посадах в колгоспі, обирався депутатом Стрілківської сільської та Перемишлянської районної рад народних депутатів.

Зі спогадів ювіляра відомо, що свій шлях в археологічну науку він розпочав ще в 1983 р., коли вперше, студентом-першокурсником під керівництвом відомого дослідника відділу археології Інституту суспільних наук Романа Степановича Багрія взяв участь у археологічних дослідженнях, які проводилися в костелі Івана Хрестителя у Львові. Ще в студентські роки у літніх польових сезонах Р. Берест був учасником наукових археологічних досліджень в княжому Галичі під керівництвом Вітольда Вітольдовича Ауліха та археологічної експедиції у Звенигороді, якою керував Ігор Кирилович Свешніков.

З вдячністю ювіляр згадує лекційні курси, які чверть віку тому для студентів історичного факультету читали проф. С. Макарчук, проф. О. Зашкільняк, проф. В. Чугайов, проф. Я. Кісь, проф. Ю. Гроссман, проф. В. Інкін, проф. І. Васюта, проф. М. Івасюта, проф. Р. Бродський, доц. К. Кондратюк, доц. О. Глічов, доц. Г. Кипаренко, доц. М. Крикун, доц. Л. Іваненко, доц. М. Рожик, доц. С. Мовчан, доц. П. Челак, доц. В. Гордієнко, доц. Д. Низовий, доц. В. Чорній, доц. Ю. Бураков, доц. В. Кривонос, доц. В. Мороховський, доц. В. Рудий, ст. викл. І. Андрейчук, ст. викл. В. Зварич.

Однак, найкращим учителем у галузі археології був професор Микола Андрійович Пелещишин, із яким пов'язано майже 15 років плідної наукової співпраці. Під керівництвом М. Пелещишина на землях Західної Волині, Західного Побужжя та Розточчя було проведено численні розвідкові та науково-дослідні роботи. Постійним учасником наукових мандрівок завше

був колишній завідувач археологічного музею Роман Михайлович Чайка, який із М. Пелешишином мав давні дружні і професійні контакти.

У 1988 р. Р. Берест з відзнакою закінчив Львівський державний університет імені Івана Франка та був скерований на роботу науковим співробітником у Науково-дослідну лабораторію історичного факультету (НДЛ-81), яку очолював Володимир Васильович Касюхнич. Із цього часу розпочався самостійний шлях в археологічну науку. У 1989 р. за рекомендацією М. Пелешишина та І. Свешнікова отримав свій перший “Відкритий лист” на археологічні розвідкові роботи в зоні будівництва 5 мікрорайону м. Червонограда. З 1989 р. за сумісництвом був переведений на посаду викладача-стажиста кафедри історії СРСР, яку в той час очолював Костянтин Костянтинович Кондратюк. В 1990 р. поступив у стаціонарну аспірантуру Львівського університету, яку успішно закінчив у 1994 р. під керівництвом проф. К. Кондратюка.

За період навчання в аспірантурі проходив наукові стажування у Кракові (1989), Мюнхені (1991), Києві та ін. Після закінчення аспірантури був направлений на посаду асистента кафедри історії стародавнього світу і середніх віків, якою тоді керував М. Пелешишин. У 1995 р. отримав вчений ступінь кандидата історичних наук, а в 2003 р. – вчене звання доцента кафедри археології, античності та середньовіччя Львівського національного університету імені І. Франка.

Тривалий період під керівництвом М. Пелешишина Р. Берест, у рамках наукової співпраці з НДЛ-81 історичного факультету, досліджував різночасові археологічні пам’ятки. Упродовж кількох польових сезонів (1989–1992) проводив археологічні дослідження на Сокальщині, де досліджував неолітичне поселення в ур. Макарова гора, що поблизу Добрячина, пам’ятку комарівської культури та давньоруське селище у 5 мікрорайоні м. Червонограда. З 1993 по 1995 рр. проводив археологічні дослідження на Розточчі. Обстежував давньоруські городища та відкриті поселення у Страдчі, Рокитному, Домажирі, поблизу Глинського, а також Страдчанський печерний монастир. У 1996–1997 рр. проводив обстеження околиць літописного Звенигорода, де відкрив кілька давньоруських пам’яток. У 1998 р. взяв участь в археологічних дослідженнях в зоні прокладення вітки нафтопроводу “Дружба” на території Житомирської обл. Обстежив літописне укріплене поселення X-XIII ст. у с. Городище Новоград-Волинського р-ну.

Останнє десятиліття спеціалізується на археологічному дослідженні проблематики діяльності чернечих давньоукраїнських монастирів у Прикарпатті. З 1994 р. успішно проводить археологічне дослідження давніх монастирських комплексів в Страдчі, Уневі, Мостищу, Підкамені, Скваряві, Розгірчу, Скиті Манявському та ін.

У 1995 р. Р. Берест був одним із ініціаторів заснування в університеті збірника наукових праць “Археологічні дослідження Львівського

університету”. Зазначене видання зараз є добре відомим не лише в Україні, як фаховий ВАКівський збірник, але й далеко за межами нашої держави. Упродовж кількох останніх років він виконує обов’язки відповідального редактора зазначеного наукового видання.

Р. Берест бере участь у багатьох міжнародних, республіканських, краєзнавчих, вузівських наукових конференцій. За результатами власних наукових історико-археологічних досліджень опублікував близько 100 наукових праць. Під його керівництвом у травні 2007 р. захистила кандидатську дисертацію Наталя Булик. Зараз над виконанням дисертації працює аспірант А. Баукова.

Для студентів історичного факультету Роман Ярославович Берест читає нормативні лекційні курси з історії стародавніх цивілізацій, історії Греції та Риму, основ антропології. Він є наставником студентських академічних груп, користується повагою і авторитетом серед колег та студентів.

Дружина Романа Береста – Лідія Іванівна є випускником (1993) історичного факультету Львівського університету. У даний час працює вчителем історії Ланівської загальноосвітньої школи Перемишлянського р-ну. Син Ігор – у 2006 р. з відзнакою закінчив історичний факультет. Зараз – аспірант кафедри новітньої історії ЛНУ ім. І. Франка

Колектив кафедри археології та історії стародавнього світу історичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка щиро вітає Романа Ярославовича Береста із ювілеєм, бажає щастя, здоров’я, нових творчих успіхів.

Василь РУДИЙ